

Na podlagi 22. člena Pravilnika o pravici do psa vodiča slepih (Uradni list R, št. 22/25) je generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije 29. 9. 2025 sprejel

Organizacijsko navodilo o pravici do psa vodiča slepih

I. UVODNA DOLOČBA

1. člen (vsebina)

To organizacijsko navodilo določa merila za izbor izvajalcev šolanja psa vodiča slepih pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: Zavod), obveznosti vaditelja, ocenjevanje usposobljenosti psa vodiča slepih in slepe osebe ter izvedence za psa vodiča slepih.

II. IZVAJALCI ŠOLANJA PSA VODIČA SLEPIH

2. člen (javni razpis)

Zavod izvajalce z vaditelji izbere na javnem razpisu za obdobje 5 let.

3. člen (vsebina in pogoji)

(1) Besedilo objave javnega razpisa mora vsebovati:

- obseg programa izvajanja šolanja psov vodičev slepih zavarovanih oseb;
- pogoje za izbor izvajalcev šolanja psov vodičev slepih;
- vrste dokazil o izpolnjevanju predpisanih pogojev in o sposobnosti vaditeljev za izvajanje storitev, ki so predmet javnega razpisa;
- rok za prijavo na javni razpis;
- kriterije in merila za izbiro med ponudbami;
- navedbo organa, ki bo odločil o izbiri;
- druge podatke, pomembne za odločitve o izbiri.

(2) Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci za izbor na razpisu so:

1. je lahko registriran kot pravna oseba ali samostojni podjetnik, ki na dan objave tega javnega razpisa izvaja dejavnost šolanja psov (v nadaljnjem besedilu: splošni pogoj);
2. je strokovnjak s področja šolanja psov (v nadaljnjem besedilu: strokovni pogoj);
3. je sposoben izvajati program šolanja psov vodičev slepih zavarovanih oseb v skladu s pogoji javnega razpisa in s pogoji, določenimi v tem organizacijskem navodilu;
4. če je bil v preteklosti pogodbeni stranka Zavoda in je izpolnjeval vse pogodbene obveznosti do Zavoda;
5. ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije oziroma ni prenehal poslovati na podlagi sodne ali druge prisilne odločbe ter ni v postopku prenehanja ali izbrisa iz registra društev ali iz poslovnega registra Slovenije;
6. ima poravnane vse davke in druge obvezne dajatve, skladne z veljavno zakonodajo, in ima oddane vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje treh let pred dnevom objave razpisa;
7. podatke o osebah, za katere šola psa vodiča slepih, vodi skladno s predpisi, ki urejajo hrambo in varovanje osebnih podatkov;
8. izvajalec se lahko na razpis prijavi z eno prijavo;
9. vaditelj je lahko na razpis prijavljen le v okviru enega izvajalca.

(3) Vaditelj izpolnjuje strokovni pogoj iz 2. točke prejšnjega odstavka, če oseba, ki pri njem izvaja šolanje psa vodiča slepih ali šolanje izvaja on sam, izpolnjuje hkrati naslednje pogoje:

1. razpolagati mora z vsaj enim potrdilom, ki so naštet v točkah a) do f) ali potrdilom pod točko g) ali priložiti izjavo pod točko h):
 - a) je vodnik delovnega ali reševalnega psa,
 - b) je vodja osnovne vrste začetnega tečaja športnih psov,
 - c) je vodja osnovnega tečaja,
 - d) je vodja višje stopnje šolanja športnih psov,
 - e) je inštruktor šolanja reševalnih psov I. stopnje,
 - f) je kinološki sodnik za ocenjevanje dela športnih oz. reševalnih psov,
 - g) je inštruktor v ustanovi, kjer se poklicno ukvarjajo s šolanjem psov;
 - h) je on sam v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja uspešno izšolal najmanj tri pse vodiče slepih;
2. če je šolal pse vodiče slepih v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja in ni prišlo do prekinitve šolanja psov vodičev slepih zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti;
3. ima najmanj 10-urni tečaj iz orientacije slepih oseb;
4. ima ustrezne namestitvene in vadbene pogoje za šolanje psov vodičev slepih, ki jih na podlagi oglada ocenijo strokovni delavci Zavoda ali od Zavoda pooblaščen oseba;
5. podatke o osebah, za katere šola psa vodiča slepih, vodi skladno s predpisi, ki urejajo hrambo in varovanje osebnih podatkov;
6. aktivno govori slovenski jezik. Šteje se, da oseba aktivno govori slovenski jezik, če je državljan Republike Slovenije, v nasprotnem primeru mora vlogi priložiti dokazilo, izdano s strani ustrezno pooblaščen institucije o znanju slovenskega jezika na nivoju B2, v skladu s »Common European Framework of Reference for Languages – CEFR«.

(4) Zavod mora v času objave javnega razpisa omogočiti ponudnikom vpogled v razpisno dokumentacijo in jim na zahtevo predati razpisno dokumentacijo.

- (5) V razpisni dokumentaciji morajo biti navedeni vsi podatki, ki bodo ponudniku omogočili izdelati popolno vlogo.

4. člen (komisija)

- (1) Za pripravo javnega razpisa, pregled in presojo prispelih ponudb imenuje Zavod najmanj tričlansko komisijo (v nadaljnjem besedilu: komisija).
- (2) Vsaj en član komisije mora biti zaposlen pri Zavodu.

5. člen (pravice ponudnika)

- (1) Ponudnik lahko vlogo dopolnjuje oziroma spreminja do poteka razpisnega roka.
- (2) Ponudba, ki je prispela k Zavodu po poteku razpisnega roka, je prepozna.
- (3) Do poteka razpisnega roka lahko ponudnik sodeluje v postopku le tako, da na način, določen v razpisu in razpisni dokumentaciji, predloži ponudbo.

6. člen (pregled ponudb)

- (1) Komisija odpre prispеле ponudbe v roku 30 dni po poteku roka za prijavo na javni razpis.
- (2) Za vsako ponudbo komisija ugotovi, ali je pravočasna, ali jo je podal ponudnik, ki izpolnjuje predpisane pogoje in ali je popolna glede na besedilo javnega razpisa.
- (3) Ponudbo, ki ni pravočasna ali ni popolna ali je ni podal ponudnik, ki izpolnjuje predpisane pogoje, se zavrže.
- (4) Komisija najkasneje v roku 60 dni po zaključku javnega razpisa opravi pregled in presojo popolnih ponudb po kriterijih in merilih, objavljenih v javnem razpisu, ter na tej podlagi pripravi predlog za odločitev o izbiri izvajalcev.

7. člen (sklep o izbiri)

Odločitev o izbiri izvajalcev sprejme Upravni odbor Zavoda.

8. člen (pravno varstvo)

Ponudniki, ki menijo, da neupravičeno niso bili izbrani, lahko v tridesetih (30) dneh od prejema sklepa Upravnega odbora Zavoda sprožijo upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije.

9. člen **(pogodba z izvajalci)**

- (1) Zavod z izbranimi izvajalci sklene pogodbo, v kolikor ugotovi, da obstaja slepa zavarovana oseba, ki je upravičena do psa vodiča slepih in ki si izvajalca za šolanje psa izbere sama. Pogodba se sklene za posamezno zavarovano osebo.
- (2) Pogodba vsebuje najmanj naslednje podatke:
 - navedbo vaditelja,
 - pogodbeno ceno in način plačila,
 - obveznosti izvajalca v zvezi z izpolnitvijo pogodbe,
 - rok, v katerem bo izvajalec izšolal psa vodiča slepih.
- (3) Vaditelj mora podpisano pogodbo za šolanje psa vodiča slepih vrniti Zavodu najkasneje v roku 30 (trideset) dni od prejema pogodbe v podpis.
- (4) Če vaditelj ne vrne podpisane pogodbe v roku iz prejšnjega odstavka, se šteje, da je odstopil od pogodbe.

III. OBVEZNOSTI VADITELJA

10. člen **(usposabljanje slepe osebe)**

- (1) Usposabljanje slepe osebe traja strnjeno praviloma največ 30 (trideset) delovnih dni. Če traja usposabljanje dlje časa, mora vaditelj o tem predhodno pridobiti pisno soglasje Zavoda. Daljša prekinitev šolanja zaradi objektivnih razlogov mora biti predhodno najavljena Zavodu.
- (2) Morebitne težave pri šolanju psa vodiča slepih ali usposabljanju zavarovane osebe je vaditelj dolžan sproti sporočiti Zavodu. Prav tako je dolžnost zavarovane osebe, da Zavodu sporoči morebitne težave pri usposabljanju.

11. člen **(poročilo)**

- (1) Usposabljanje teče po programu, ki ga izdela vaditelj in potrdi Zavod. Vaditelj mora o usposabljanju napisati poročilo in ga po elektronski pošti posredovati Zavodu, in sicer najmanj 3 (tri) delovne dni pred zaključno preizkušnjo. V primeru padca izpita B se dopolnjeno poročilo posreduje najkasneje dan pred ponovnim opravljanjem izpita B. Če vaditelj poročila Zavodu ne posreduje pravočasno, Zavod prestavi zaključno preizkušnjo.

- (2) Vsebina poročila o usposabljanju je določena v Prilogi št. 1.
- (3) Po potrditvi poročila o usposabljanju s strani Zavoda se lahko opravi izpit B v skladu s tem organizacijskim navodilom. Najpozneje v roku 14 (štirinajst) dni po uspešno opravljenem izpitu B vaditelj Zavodu po elektronski pošti posreduje končno poročilo o usposabljanju, na podlagi katerega Zavod poravnava stroške za šolanje psa vodiča slepih.
- (4) Po uspešno opravljenem izpitu B vaditelj uredi prepis psa vodiča slepih v Centralni register hišnih živali. Strošek prepisa je vključen v ceno psa vodiča slepih, ki jo Zavod plača vaditelju.

12. člen

(strokovna pomoč vaditelja)

- (1) Vaditelj mora vso delovno dobo psa vodiča slepih uporabniku nuditi strokovno pomoč.
- (2) Vaditelj mora po predaji psa vodiča slepih v uporabo, uporabniku vse do upokojitve psa vodiča slepih, enkrat na leto zagotavljati izpopolnjevanje, vključno s preizkusom v domačem okolju ali okolju, kjer uporabnik psa uporablja. Ugotoviti mora morebitne napake oziroma pomanjkljivosti pri delu psa vodiča slepih, jih popraviti, uporabniku pa mora svetovati o vseh morebitnih težavah s psom vodičem slepih.
- (3) O navedenem mora vaditelj napisati poročilo. V poročilu morajo biti opisane vse aktivnosti, ki so določene v Prilogi št. 2. Poročilo mora vaditelj posredovati Zavodu v roku 10 (deset) delovnih dneh po elektronski pošti.
- (4) Vaditelj mora zagotavljati izredno strokovno pomoč v skladu z 18. členom Pravilnika o pravici do psa vodiča slepih (v nadaljevanju: Pravilnik).
- (5) V času odsotnosti uporabnika zaradi bolezni, mora vaditelj, ki je izšolal psa vodiča slepih, le-tega vzeti v oskrbo, vendar največ za 14 dni v tekočem letu, razen v primeru hospitalizacije ali zdravljenja v zdravilišču, ko se to obdobje lahko podaljša za čas bivanja v bolnišnici ali zdravilišču. Pred prevzemom psa vodiča slepih v oskrbo mora vaditelj pridobiti soglasje Zavoda, ki nosi stroške prevzema.

IV. OCENJEVANJE USPOSOBLJENOSTI PSA VODIČA IN SLEPE OSEBE

13. člen

(pes vodič slepih)

- (1) Ob zaključku šolanja oziroma na izpitu A mora biti pes star najmanj 18 mesecev in ne več kot 30 mesecev. Izjemoma je lahko pes star več, a ne več kot 36 mesecev. Pes mora biti srednje velik (plečna višina med 45 in 65 cm, izjemoma se to lahko prilagodi glede na višino uporabnika).

- (2) Pes mora biti psihično stabilen, vodljiv, ubogljiv, dobro vzgojen in socializiran (kohabitiran), ravnodušen na slušne in vidne vplive iz okolja ter prijazen do živega in neživega okolja. Vedenjske lastnosti psa ugotavlja in potrdi Zavod, vsebina preizkusa psa in ocenjevalni list sta v Prilogi, št. 3. in Prilogi št. 3. A.
- (3) Vaditelj psa mora pred opravljanjem izpita A predložiti zdravstveno knjižico z veljavnimi potrdili o cepljenju psa zoper kužne bolezni in zdravstveno spričevalo, ki vsebuje izvid o pregledu: gibalnega aparata (RTG slika kolčnega sklepa (dopustna je le stopnja A in B displazije), komolčnega sklepa (izvid mora biti negativen), ramenskega sklepa (izvid mora biti negativen)), srca, krvi (krvna slika), urina (beljakovine, krvni sladkor in jetrna barvila) in potrdilo o kastraciji oz. sterilizaciji. Prav tako mora biti opravljen pregled oči na možne dedne degenerativne bolezni mrežnice pri za takšne preglede usposobljenem veterinarju.
- (4) Pes mora biti starejši od 12 mesecev, ko se opravijo testi iz 3. odstavka tega člena.
- (5) Vaditelj mora identifikacijo psa dokazati tudi s tetovirno številko oziroma z vstavljenim mikročipom.

14. člen **(bivanje in vodenje psa)**

- (1) Pes mora biti navajen življenja v hiši oziroma stanovanju skupaj z uporabnikom, biti mora sobno čist.
- (2) Pes vodič slepih mora varno, primerno hitro, samostojno in zanesljivo voditi uporabnika po določeni poti.

15. člen **(oprema)**

- 16. Obvezen pripomoček slepe osebe je bela palica, saj si z njo pomaga pri ugotavljanju vrste ovire in oddaljenosti od nje.
- 17. Sestavni del opreme psa je tudi primerno velika usnjena ovratnica, ovratnica iz umetnih materialov ali tekstilna ovratnica (uporaba kovinske ali zatezne ovratnice ni dovoljena) in kratek povodec, s katerim je možno po potrebi popraviti položaj psa. Povodec je navezan na ovratnico in ga slepa oseba drži v rokah skupaj z vodilom. Poleg tega mora imeti slepa oseba s seboj raztegljiv povodec, ki ga uporabi, ko želi, da bo pes opravljal potrebo, ipd.
- 18. Vodilo, ki je prav tako sestavni del opreme psa, ima pomembno vlogo pri prepoznavnosti psa in mora biti razpoznavno glede na barvo psa. Sestavljeno je iz oprsnice in držala. Oprsnica je lahko usnjena ali tekstilna, na njej pa je napis "PES VODIČ". Držalo mora biti primerne dolžine glede na velikost slepe osebe.

19. Ko je pes v vodilu in ga uporabnik drži v rokah, je to za psa znak, da je v "službi". Ko se vodilo odstrani, je to za psa znak, da "ni v službi".

16. člen

(preizkus psa vodiča - izpit A)

- (1) Vaditelj s psom vodičem slepih opravlja preizkušnjo psa vodiča slepih (v nadaljevanju: izpit A).
- (2) Proga za izpit A poteka po progi, ki jo vnaprej določi Zavod in je enaka za vse vaditelje. Zavod ima vnaprej določenih več različnih prog, ki so predstavljene v Prilogi št. 4. Vaditelj pred izpitom A z žrebom izbere izpitno progo.
- (3) Vaditelj prvi del izpitne proge A opravi s prevezo preko oči.
- (4) Ocenjevanje dela psa vodiča slepih na izpitu A, kot tudi poslušnost, je opisno, na podlagi predpisanih ocenjevalnih listov, ki so Priloga št. 5.
- (5) Pri preizkušnji psa se upoštevajo osnovna povelja, ki so določena v Prilogi št. 6. Povelja oziroma ukazi za vodenje psa morajo biti usklajeni in enotni pri vseh vaditeljih.
- (6) Izpit A se lahko opravlja največ trikrat.
- (7) V primeru trikrat neuspešno opravljenega izpita A se pes izloči iz nadaljnjega šolanja za psa vodiča slepih. Vaditelj v dogovoru s slepo osebo lahko poišče novega psa za šolanje ali pa se prekine pogodba z vaditeljem in si slepa oseba izbere drugega vaditelja, ki bo zanj šolal psa vodiča slepih.
- (8) V primeru trikratnega padca izpita A se vaditelju ne povrnejo stroški, ki so mu nastali pri šolanju tega psa.
- (9) Po uspešno opravljenem izpitu A vaditelj lahko začne usposabljanje slepe osebe.

17. člen

(usposabljanje slepe osebe)

- (1) Usposabljanje slepe osebe za delo s psom je razdeljeno na več delov. Poleg splošnih načel usposabljanja mora imeti vaditelj do slepe osebe tudi individualni pristop.
- (2) Vaditelj mora spoznati posebnosti in sposobnosti gibanja ter psihične in fizične posebnosti slepe osebe. Vedno mora zasledovati cilj, da se bo slepa oseba s pomočjo psa lahko samostojno gibala. Oceniti mora, koliko slepa oseba zmore, saj mora slepa oseba samostojno obvladati hojo po poteh, ki jih potrebuje v vsakodnevnem življenju in kjer jo bo pozneje vodil pes.
- (3) Seznanjanje slepe osebe s psom pomeni, da (po opravljenem izpitu A) vaditelj skupaj s slepo osebo najprej privaja psa na novo okolje in vaditelj sam vodi psa po progi oziroma progah, kjer bo pozneje

pes vodil slepo osebo. Vaditelj mora oceniti, kdaj in koliko naj bo slepa oseba pri tem navzoča, da se bo pri tem učila pravilnega poveljevanja oziroma intonacije povelj.

- (4) Slepa oseba mora osvojiti vsa povelja, ki jih pes obvlada in so navedena v Prilogi št. 6.
- (5) Vaditelj mora naučiti primerne ravnanja s psom tudi družinske člane slepe osebe oz. osebe, s katerimi slepa oseba živi, ter morebitnega osebnega asistenta, če ga slepa oseba ima. Ti morajo vedeti kaj pes obvlada, kakšna je njegova vloga, kaj pomenijo povelja, ipd. Te osebe se morajo naučiti tudi, da ne bodo imeli vidnega stika s psom in da mu ne smejo dajati priboljškov. S psom naj bo predvsem slepa oseba, ki si mora čim bolj pomagati sama.
- (6) Usposabljanje slepe osebe lahko deloma poteka v kraju bivanja vaditelja, sicer pa v kraju bivanja slepe osebe oziroma tam, kjer bo pes opravljal izpit B. Med usposabljanjem mora pes voditi slepo osebo tudi po progah, ki jih slepa oseba ne pozna.
- (7) Med usposabljanjem mora slepa oseba s psom in v navzočnosti vaditelja obiskati tudi izbranega veterinarja.
- (8) Vaditelj in slepa oseba morata poznati pasemske značilnosti psa.

18. člen **(teoretično znanje)**

- (1) Med usposabljanjem mora vaditelj slepo osebo naučiti tudi osnov teoretičnega znanja, ki obsega:
 - preventivne zdravstvene ukrepe (cepljenje, odpravljanje zajedavcev,...),
 - negovanje psa,
 - namestitvev psa,
 - ukrepanje pri morebitnih boleznih,
 - prehrano psa,
 - uporabo psa,
 - poznavanje Zakona o zaščiti živali v delu, ki se nanaša na pse.
- (2) Preverjanje teoretičnega znanja opisanih področij se preveri po opravljeni izpitni progi B.

19. člen **(preizkus slepe osebe - pred-izpit B in izpit B)**

- (1) Po ustreznem usposabljanju slepe osebe, opravi preizkušnjo s psom vodičem slepih tudi slepa oseba (v nadaljevanju izpit B).
- (2) Pred opravljanjem izpita B je zavarovana oseba upravičena do opravljanja pred-izpita B. Na pred-izpitu B si izvedenca Zavoda predhodno ogledata izpitno progo, jo po potrebi spremenita in potrdira.

- (3) Proga za izpit B mora biti čim bolj raznolika, obsegati mora čim več okoliščin v prometu, s katerimi se vsakodnevno srečuje slepa oseba. Dolžina poti mora biti najmanj 1,5 km in trajati med 40 do 60 minut hoje, vsebovati mora vse elemente, ki so potrebni za opravljeni izpit B.
- (4) Izpit B se lahko opravlja največ trikrat.
- (5) Slepim osebam, ki s psom trikrat ne opravijo izpita B, se lahko dodelita nov pes in nov vaditelj. Pes vodič slepih, ki s slepo osebo ni opravil izpita B, se lahko dodeli drugi slepi osebi, če za neuspešno opravljen izpit B ni bil kriv pes vodič slepih.

20. člen

(ocenjevanje)

- (1) Ocenjevanje dela psa vodiča in uporabnika na izpitu B, kot tudi izvedba vaj poslušnosti, je opisno določeno na podlagi predpisanih ocenjevalnih listov, ki so Priloga št. 7.
- (2) Ocenjevanje na izpitih A in B se izvaja v skladu z merili in kriteriji za ocenjevanje izpita A in izpita B, ki so v Prilogi št. 8.

21. člen

(izjava o prevzemu psa)

Slepa oseba po uspešno opravljenem izpitu B podpiše izjavo o prevzemu psa vodiča slepih v uporabo, ki je Priloga št. 9. V izjavi so povzete pravice ter dolžnosti uporabnika, ki so določene v Pravilniku in tem organizacijskem navodilu.

22. člen

(stroški za psa vodiča)

- (1) Vsi stroški po uspešno opravljenem izpitu B, v zvezi z nabavo psa, njegovim šolanjem, usposabljanjem slepe osebe, stroški izpita A, pred-izpita B in izpita B ter potni stroški v zvezi z izpiti, in če gre za razdaljo do prebivališča slepe osebe do 50 km v eno smer, so všteti v ceno psa vodiča slepih.
- (2) Posebej se, po uspešno opravljenem izpitu B prizna, enkratna pravica do povračila potnih stroškov, ki so nastali v času usposabljanja slepe osebe, in sicer v primeru, če gre za razdaljo do prebivališča slepe osebe nad 50 km v eno smer.
- (3) Stroški, ki nastanejo pri zagotavljanju psa vodiča slepih slepi osebi in se krijejo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter postopek njihove odobritve so natančno določeni v pogodbi.

23. člen

(stroški za psa vodiča)

Zavod ne prevzame stroškov šolanja v primeru, če se ugotovi, da slepa oseba ali vaditelj v času šolanja oziroma usposabljanja ne izpolnjuje več katerega od pogojev iz Pravilnika ali tega organizacijskega navodila, razen če to ni s pogodbo drugače določeno

V. IZVEDENCI ZA PSA VODIČA SLEPIH

24. člen (izvedenci)

- (1) V postopku sodelujeta dva izvedenca kinologa in predstavnik uporabnikov psa vodiča slepih.
- (2) Zavod izvedence za psa vodiča slepih izbere na podlagi Zakona o javnem naročanju.

VI. KONČNA DOLOČBA

25. člen (začetek veljavnosti)

To organizacijsko navodilo začne veljati naslednji dan po objavi na spletni strani Zavoda.

Št. 0072-39/2025-DI/1
Ljubljana, dne 29. 9. 2025

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
mag. Robert Ljoljo
generalni direktor

Priloge:

- št. 1. – poročilo o usposabljanju slepe osebe za uporabo psa vodiča slepih
- št. 2. – poročilo o rednem letnem izpopolnjevanju uporabnika in psa vodiča slepih
- št. 3. – preizkus ustreznosti vedenjskih lastnosti psa vodiča
- št. 3. A – ocenjevalni list - preizkus vedenjskih lastnosti psa vodiča
- št. 4. – proge za izpit A
- št. 5. – ocenjevalni listi za psa vodiča slepih za izpit A
- št. 6. – osnovna povelja
- št. 7. – ocenjevalni listi za psa vodiča slepih za izpit B
- št. 8. – merila in kriteriji za ocenjevanje izpita A in izpita B
- št. 9. – izjava o prevzemu psa vodiča slepih v uporabo